

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНОЮ ГНУЧКІСТЮ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Потреба в управлінні стратегічною гнучкістю вітчизняних підприємств України виникла з розвитком і становленням конкурентного середовища ринкової економіки. Умови українського ринку вирізняються швидкістю змін, що відбуваються, суперечливістю спостережуваних тенденцій. В даній ситуації розвиває протиріччя безперервна політична боротьба, недовіра до національної валюти, прагнення до глобальних масштабів бізнесу й розвиток нових технологій. У таких нестабільних умовах спостерігається необхідність розвитку адаптивних здібностей вітчизняних підприємств, що робить процес одержання інформації про зовнішнє й внутрішнє середовище практично безперервним.

Одним із важливих етапів процесу дослідження шляхів підвищення конкурентоспроможності національних підприємств є аналіз і визначення поняття стратегічної гнучкості підприємства. Це дасть можливість більш об'єктивно вивчати процес управління стратегічною гнучкістю підприємства і вдосконалювати його.

До недоліків теоретичних розробок можна віднести те, що гнучкість підприємства відноситься до маловивчених економічною наукою характеристик. Це пов'язане з тим, що при адміністративно-господарській системі управління підприємства не були готові до гнучкого реагування на потреби ринку і даний фактор не визначав стабільність і успішність їх функціонування. Дане явище було спричинене гарантованістю поставок сировини, збуту готової продукції, низькою вимогливістю покупців до якості, споживчих властивостей й асортименту товарів і послуг [3, с. 142].

Багато науковців розуміють поняття гнучкості по-різному, часто не лише вживаючи різні терміни для означення одного її типу, а й застосовуючи однакові дефініції для різних типів. Таке явище пояснюють різними

науковими інтересами вчених, але водночас, очікують від майбутніх дослідників розробки універсальної теорії гнучкості [2].

І. Ансофф вперше в науковій літературі вжив термін «стратегічна гнучкість» описуючи його, як принцип підготовки, який дає можливість підприємству готуватися до можливих несподіваних змін на обох фронтах: внутрішньому і зовнішньому [1, с. 61]. Він зазначав, що: «внутрішня гнучкість досягається шляхом такої внутрішньої фірмової координації, за якої потужності, матеріальні, професійні та управлінські ресурси фірми можуть бути швидко й легко переведені з однієї стратегічної зони господарювання в іншу. Вища ступінь гнучкості – це повна фінансова ліквідність: швидке перетворення всіх ресурсів фірми в гроші», разом з цим «зовнішня гнучкість визначається розподіленням ризиків у групах зовнішнього впливу навіть якщо ситуація в них нестабільна» [1, с.61].

Дослідження праць провідних учених дозволило з'ясувати, що на сьогодні у науковій літературі частіше зустрічаються поняття фінансової, технічної, технологічної, організаційної, інноваційної, управлінської гнучкості, кожна з яких розкриває особливості функціонування тієї або іншої функціональної сфери підприємства. Стратегічна гнучкість у даному контексті розглядається, як результат досягнення гнучкості всіх підсистем діяльності підприємства, а також їх збалансованості.

Варто зазначити, що аналіз вітчизняних і закордонних досліджень, присвячених теоретичним аспектам гнучкості різних виробничих систем, показує, що до цього часу науковці розглядали поняття гнучкості окремо від поняття адаптивності. Беручи до уваги те, що гнучкість і адаптивність є складовими загальної стратегії підприємства, слід зазначити, що поняття «стратегічна гнучкість підприємства» потребує подальшого вивчення і вдосконалення.

Список літератури: 1.Ансофф І. Стратегическое управление.– М: Экономика, 1989. – 319 с. 2. Ситницький М.В.Оцінювання рівня стратегічної гнучкості вітчизняних машинобудівних підприємств з використанням методу «smart»//Вісник Дніпропетровського університету.Серія «Економіка».Випуск 3(2) 2009 №10/1 Том 17.– С. 110–117.3.Шатілова О.В.Оцінка рівня стратегічної гнучкості

підприємства//Формування ринкової економіки [Електронний ресурс] : зб. наук. праць. – Спец. вип. : у 2 ч.
Економіка підприємства: теорія і практика – К. : КНЕУ, 2010. – Ч. 2. — С. 195–203.